

УДК: 37.091.33:91:553(477)

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ КОНТУРНИХ КАРТ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «КОРИСНІ КОПАЛИНИ УКРАЇНИ»

Данюк Назарій

здобувач вищої освіти,

ЖДУ імені Івана Франка (Україна)

Яковлева Валентина

канд. пед. наук, доцент

ЖДУ імені Івана Франка (Україна)

м. Житомир, Україна

Вступ. Однією з ключових задач майбутніх вчителів географії є проблема формування в учнів картографічної компетентності. Найпоширеніший та найефективніший метод, який сприяє її формуванню є використання контурних карт, оскільки вони дозволяють активізувати пізнавальну діяльність учнів та розвинути в них просторове мислення.

Тема «Корисні копалини України» є однією із основних та складних для вивчення учнями є, оскільки потрібно опрацювати значного обсяг теоретичної та просторово орієнтованої інформації. Засвоєння розміщення родовищ, їх класифікації та господарського значення неможливе без використання картографічних засобів навчання [2].

Тому дослідження методики використання контурних карт для поглибленого вивчення теми корисних копалин є актуальним, оскільки дозволяє підвищити ефективність навчання, сформуванню та закріпленню в учнях практичних навичок роботи з географічною інформацією.

Ціль роботи: теоретично обґрунтувати та проаналізувати проблему формування в учнів картографічної компетентності, та експериментально перевірити ефективність її застосування на уроках географії.

Матеріали та методи. Аналіз наукових і методичних джерел, узагальнення та систематизація педагогічних підходів, анкетування, порівняльний аналіз, формулювання методичних рекомендацій.

Результати та обговорення. Як ми вже зазначили, контурні карти є одним з самих поширених та ефективних дидактичних методів засобів, що забезпечує активну участь учнів у навчальному процесі. Контурні карти передбачають собою самостійне нанесення певних географічних об'єктів, що допомагає краще запам'ятати та засвоїти матеріал[3].

Використання контурних карт для вивчення теми «Корисні копалини України» потрібно для того, щоб допомогти учням сформувати уявлення про територіальне розміщення різних мінеральних ресурсів та виявити особливості їх поширення в Україні. Для прикладу, учні виконують завдання з нанесення на карту родовищ паливних (вугілля, нафта, природний газ), рудних (залізні, марганцеві руди) та нерудних корисних копалин із використанням умовних знаків [2].

Важливим моментом є поетапне ускладнення завдань, що передбачає не просте нанесення різних корисних копалин на карту, а також аналіз їх особливостей поширення на певній території, встановленню зв'язку із тектонічною будовою території та оцінити їх значення для розвитку господарства [4]

Дуже великою перевагою використання контурних карт на уроках є те, що вони є ефективними, незалежно від того, яких проходить етап уроку. Наприклад, під час вивчення нової теми, в тому числі і корисних копалин України, вони допомагають формувати первинні уявлення, далі на етапі закріплення – поєднати їх в одне ціле, а під час поточного контролю знань – перевірити якість засвоєння нових знань та навичок.

Важливо також розвинути в учнях уміння працювати з умовними позначеннями, оскільки невід'ємною складовою картографічної грамотності. Саме тут учні навчаються правильно підбирати символи, дотримуватися масштабу та просторової точності, що формує навички роботи з географічною інформацією [3].

Крім того, використання контурних карт може сильно допомогти підняти навчальну мотивацію учнів оскільки поєднує теоретичні знання з практичною

діяльністю. Як зазначають дослідники, активні методи навчання, зокрема робота з картами, забезпечують більш глибоке та усвідомлене засвоєння матеріалу [5].

Таким чином, контурні карти є не лише засобом наочного зображення певних географічних об'єктів, а також ефективним інструментом формування географічних компетентностей, особливо в межах теми «Корисні копалини України».

В сучасній методиці навчання географії використання контурних карт є незамінним інструментом, особливо для такої обширної та складної теми як «Корисні копалини України». Контурні карти сприяють підвищенню активної пізнавальності учнів, формуванню просторового мислення та закріпленню знань про територіальне розміщення природних ресурсів.

Висновки. Ефективність їх використання обумовлена тим, що їх можна використовувати на будь-якому етапі уроку, дозволяє поєднати теоретичні знання та практичну діяльність, а також навчити учнів аналізувати географічну інформацію, що робить контурні карти важливим засобом підвищення якості географічної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кузьминський О. В., Заболотний В. Ф., Мисліцька Н. А. Контурні карти як дидактичний засіб навчання природничих дисциплін // Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2018. № 2. С. 45–49.
2. Бойко В. М., Дітчук І. Л., Заставецька О. В. Географія : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Алерта, 2021.
3. Паламарчук Л. Б. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах. Київ : Освіта, 2008.
4. Топузов О. М. Методика навчання географії : підручник. Київ : Педагогічна думка, 2012.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. Київ : Грамота, 2012.